

Æble/PæreNYT

Nr. 27 // 15. august 2022

FÆLLES

Clara Frijs

- Vær obs på modning og tidligt frugtfald i Clara Frijs.
- Hvis der er få kerner i frugterne (dårlig bestøvning/befrugtning), kan det betyde, at frugterne sidder lidt mere løst frem mod høst.
- Er der brugt høje doseringer af Cerone (til udtynding i konventionel), eller der er kørt flere gange og/eller er der behandlet på et sent tidspunkt, bør man holde ekstra godt øje med frugtens modningsudvikling, så man undgår at blive overrasket, hvis frugten modner nogle dage tidligere end forventet.
- En pegepind for værdier i Clara Frijs: Når fastheden nærmer sig 6, skal man have plukkere klar. Husk at bruge den smalle dorn til fasthedsmålinger i pærer. Forudsat at fastheden fortsat kan holdes på over 6, bør man vente på et sukkerindhold på mindst 11, men 12 er endnu bedre. Hvis der er for stor frugtmængde i forhold til bladmassen, kan det være svært at opnå et godt sukkerindhold, da frugten skal plukkes før fastheden bliver for lav.
- Plukketidspunkt:
 - For tidligt: Erfaringer på Årslev viser, at for tidligt plukket frugt taber mere vand end frugt, som er plukket på det optimale tidspunkt.
 - For tidligt: Brækker stilken, når der plukkes, er det fordi der skal bruges kræfter for at få frugten af træerne og det er tegn på at frugten plukkes for tidligt.
 - For tidligt: Udover kvaliteten, vil for tidlig høst, kunne gå ud over frugtstørrelsen og dermed udbytte og afregning.
- Frugt med skader f.eks. fra insektgnav frigiver store mængder ethylen. Ethylen er et stress- og ældningshormon og vil have negativ påvirkning på frugt, som ikke er skadet. Tag derfor ikke skadet frugt med i kasserne!
- Pærer med "sten" på grund af tægestik er ikke så iøjnefaldende som andre skader, så hold ekstra godt øje med dette i de områder/parceller, hvor dette er et problem.

INDHOLD:

FÆLLES.....	1
Clara Frijs	1
Skurv	2

KONVENTIONEL	2
Cerone - vær obs på plukketidspunktet	2
Pomoxon Extra i Clara Frijs	2
Pomoxon Extra i æbler	2
SmartFresh	3
Råd og lagersygdomme	3
Lagersprøjtning	4
Pesticid-rester	4
Spindemider	4
Rustmider	5
Pærebladlopper	5
Bladgødning calcium	5
Bladgødning fosfor og zink	6
Kvælstof og Kalium	6

<< Hvis stilken brækker, når der plukkes, er det fordi der skal bruges kræfter for at få frugten af træerne og det er tegn på at frugten plukkes for tidligt.

Frugt med skader frigiver store mængder ethylen, der er et stress- og ældningshormon og vil have negativ påvirkning på frugt, som ikke er skadet. Tag derfor ikke skadet frugt med i kasserne >>

Skurv

- I både økologi og konventionel findes skurv. En del steder ses infektionerne i skudspidserne.
- En infektion tidligt i primærsæsonen kan frigive mange sporer, som kan inficere de nye blade i skudspidserne i juni-juli. Det er altså ikke smitte fra de gamle blade på jorden, som er årsag til infektioner på skudspidserne, men derimod infektion på ældre/første blade på skuddet, som giver smitte.
- Mængden af sporer, som kommer fra de nye infektioner, er så meget højere end hvad der bliver udslynget fra de gamle blade på jorden.
- Ved skurv i plantagen kan smitte til frugten (ved regn før høst) udvikle sig lagerskurv.

Mange skurv-pletter på samme sted indikerer infektion af konidiesporer. En infektion i primærsæsonen kan frigive mange konidiesporer.

KONVENTIONEL

Cerone - vær obs på plukketidspunktet

Er der brugt høje doseringer af Cerone, kørt flere gange og/eller er der behandlet på et sent tidspunkt, bør man holde ekstra godt øje med frugtens modningsudvikling, så man undgår at blive overrasket, hvis frugten modner nogle dage tidligere end forventet.

Pomoxon Extra i Clara Frijs

- Endnu ikke behandlet mod tidligt frugtfald? Behandling 1 uge før høst har effekt.
- Dosering: 0,35 l/ha Pomoxon Extra.
- Der er 7 dages behandlingsfrist på Pomoxon Extra.
- Kør tidligt morgen hvis der er meldt høje temperaturer.
- Se info i se [ÆblePæreNYT nr. 25/2022](#).

Pomoxon Extra i æbler

- 2-3 uger før forventet høst kan sorter med tendens til frugtfald f.eks. Gråsten, Aroma, Pigeon behandles med Pomoxon Extra for at mindske frugtfaldet. Enkelte avlere bruger også Pomoxon Extra i Cox La Vera for at forebygge frugtfald.
- Behandling kan ske frem til udviklingen af løsningsvæv er påbegyndt. Dette sker typisk omkring to uger før forventet høst. Efter dette tidspunkt vil en behandling være uden virkning. Behandlingsfristen på Pomoxon Extra til forebyggelse af tidligt frugtfald er 7 dage.
- Dosering: 0,5-0,75 l/ha Pomoxon Extra. Sørg for god dækning og forhold som giver langsom optørring. Kør tidligt morgen hvis der er meldt høje temperaturer.

SmartFresh

- Godkendt til æbler og pærer.
- Behandling med SmartFresh-behandlinger udføres af Jan Jager, som for bestilling kan kontaktes på telefon: 21 67 21 97.

Råd og lagersygdomme

- Gloeosporium inficerer frugten i løbet af sommeren og frem til høst for så at bryde ud under lagringen.
- Lagerskurv skyldes skurvinfektioner på frugten den sidste måneds tid op til høst.
- Gråskimmel (Botrytis) kan inficere under blomstringen og slå ud som råd under lagringen. Gråskimmel kan også inficere i sår, som opstår lige før eller under plukningen og bryde hurtigt ud under lagringen.
- Tendensen til angreb/udbrud af sygdomme under lagringen afhænger af sorten og af hvor længe sorten skal lagres: Jo længere lagringstid, jo større er risikoen for udbrud af lagersygdomme.
- Observationer der blev gjort på Årslev viste, at temperaturen i løbet af sommeren var afgørende for forekomsten af råd: **Varme somre giver mest råd.**
- Udover vejr, sort og forventet lagringstid bør tidligere erfaringer også indgå i vurderingen af behovet for lagersprøjtning. Der er forskel fra plantage til plantage.
- Sørg også for at frugten plukkes skånsomt, at kasserne er rene og at frugten kommer hurtigt på køl. Lagerforholdene spiller også ind på forekomsten af råd.
- Første pluk har som regel bedre lagringsevne end de efterfølgende pluk. De første frugter som plukkes, har siddet i sol, mens frugt fra andet og specielt tredje pluk sidder mere gemt i træet. Frugten fra de sidste pluk er mere moden og det kan regne mellem pluk, hvilket giver infektionsforhold for sygdomme.
- Infektioner under blomstringen (bægerråd) kan ikke påvirkes på nuværende tidspunkt - lagersprøjtningerne har ingen effekt. Sørg for ikke at få frugt med bægerråd med på lager.

Der går ofte råd i frugter med skader. Smitten gives videre via kontakt til nabofrugter. Fjern derfor skadet frugt.

Situationen, vi har nu, minder om 2018. På grund af varme og tørke blev udbragt for lidt calcium og svampe sprøjtninger. Der blev observeret råd på frugten før høst og under lagringen.

Lagersprøjtning

Vejrudsigten melder om regn, og datoen betyder, at det nu er tid til at lægge strategi for svampesprøjtning:

- Signum: Der må maksimalt foretages 3 behandlinger med Signum, og der skal være mindst 10 dage mellem behandlingerne. Behandlingsfristen er 7 dage og der bør sigtes ind med en sidste sprøjtning ca. 7 dage før plukning. Udover vejret skal man altså tage udgangspunkt i, hvornår den sidste sprøjtning skal finde sted og så tælle baglæns. Signum skal bruges tidligere end Switch.
- Husk at der kan være behov for at behandle mellem plukningerne. Første pluk har som regel bedre lagringsevne end efterfølgende pluk. De første frugter som plukkes, har siddet i sol, mens frugt fra andet og specielt tredje pluk sidder mere gemt i træet. Frugten fra de sidste pluk er mere moden og det kan regne mellem pluk, hvilket giver infektionsforhold for sygdomme.
- Switch: Der må maksimalt foretages 2 behandlinger med Switch pr. år og der er 3 dages behandlingsfrist. Til forskel fra Signum har Switch en delvis kurativ effekt mod Gloeosporium. Ved erfaring for meget Gloeosporium foretrækkes Switch.
- Hvor der er skurv, bør Signum eller Delan anvendes før regn. Delan WG har 21 dages behandlingsfrist. Delan Pro har 35 dages behandlingsfrist.
- Det er fristende at reducere på doseringerne frem mod høst. Hvordan effekten vil være af nedsatte doseringer vil blandt andet afhænge af smittetryk, vejret, lagringstid og sort. Doseringen af Switch kan reduceres til 0,5-0,6 kg/ha. Doseringen af Signum er 0,75 kg/ha.
- Behandling med SmartFresh vil have hæmmende effekt på udbrud af lagersygdomme.
- Lagersprøjtninger vil ikke have nogen effekt på bægerråd (infektion under blomstringen).

Pesticid-rester

- Mange af de sprøjtninger, som er udført i løbet af sommeren, vil kunne give rest-koncentration.
- Signum og Switch indeholder hver især to aktivstoffer.
- Når man lægger strategi for lagersprøjtningerne, er det derfor ikke kun de sidste behandlinger frem mod høst, man skal se på i forhold til rest-koncentrationer. Se på alle sommerens sprøjtninger, og vælg enten Signum eller Switch, som det sidste, hvis der er sprøjtet med meget forskelligt i løbet af sommeren.

Spindemider

- Opdager man angreb af spindemider i de sene sorter, kan man bruge Milbeknock 1,9 l/ha før høst. Der er 14 dages behandlingsfrist på Milbeknock.
- I de tidlige sorter, hvor høsten afsluttes i august, kan Milbeknock bruges umiddelbart efter høst.
- Siltac kan bruges før og efter høst.
- Forvent ikke effekt af Siltac på æg. En del af de æg, som lægges nu, er vinteræg, og de klækker først til næste forår.
- Ved brug af Siltac er det koncentrationen (ikke doseringen) som er vigtig. Koncentrationen skal være mellem 0,1-0,15%. Væskemængde: 400-500 l/ha. Det vil sige der skal bruges ca. 0,5 l/ha.
- Bland ikke Siltac med noget. NB! det skal være tørvejr og lav luftfugtighed (under 65%). Siltac virker kun, hvor det rammer, så god dækning er helt afgørende for effekten af Siltac.
- Siltac giver ikke pesticid-rest og der er ingen behandlingsfrist på Siltac.

Rustmider

- De enkelte rustmider er meget svære at opdage. Man skal vide, hvad man ser efter og der skal bruges lup med god forstørrelse.
- Bagsiden af bladene bliver brune. Hvis der er mange rustmider.
- Movento brugt mod lus har god sideeffekt mod rustmider. Der er 21 dages behandlingsfrist på Movento.

Angreb af rustmider viser sig som brunfarvning af bladundersiden (blad til højre).

Angreb af rustmider i pærer.

Pærebladlopper

- Hvepse i træerne er tegn på angreb. De tiltrækkes af den honningdug, som loppe-nymferne udskiller.
- Generelt er væksten nu afsluttet i pærerne og bladene er læder-agtige, så det er tvivlsomt om Movento vil blive optaget/have effekt.
- Siltac er at foretrække, læs om brug ovenfor.

Bladgødning calcium

Calcium er aktuelt, når temperaturen falder og det er overskyet.

- Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C. Ved 22-27°C bruges max 3-4 kg/ha.
- I første omgang kan man nøjes med at behandle de sorter, hvor der er kortest tid til høst (Gråsten, Aroma). Afvent køligere/overskyet vejr eller gå ned på doseringen af calciumklorid i de sorter, som skal høstes sent.
- Følgende blanding giver både god tilførsel af calcium og tilfører også mikronæringsstoffer:
- Calciumklorid 3-6 kg/ha + Aminosol 0,5 l/ha + Mangan 500/Mantrac 0,25 l/ha + Zink 700/ Zintrac 0,1 l/ha
- Se info i se [ÆblePæreNYT nr. 24/2022](#).

Bladgødning fosfor og zink

- Fosfor og zink har betydning for farvedannelsen og kan tilføres som bladgødskning.
- Monokaliumfosfat (MKP) indeholder 23% fosfor og 29% kalium. Dosering: 4 kg/ha.
- Zink tilføres som 125 g/ha zinksulfat (23%) eller som 125 ml Lebosol-Zink (40%) eller Zintrac (40%).
- Blanding: MKP kan blandes med Urea, MAP, Zink, Mangan. Bland ikke MKP med Calcium.

Kvælstof og Kalium

- Hvis der ikke er tilført gødning siden foråret, hvis der er stor avl, eller hvis der er vandet meget uden gødning i vandet, kan der tilføres hurtigtvirkende kvælstof på jorden nu til opbygning af næste års blomsterknopper.
- Tilføres snarest før regn og senest inden udgangen af august.
- Giv 15-20 kg/ha svarende til 100-130 kg/ha kalksalpeter. Størst mængde gives i Clara Frijs.
- Hvis både kvælstofniveauet og kaliumniveauet er lavt (ifølge jordanalyser/bladanalyser), kan tildelingen ske som 100-130 kg/ha kg/ha kalisalpeter. Kalisalpeter foretrækkes i parceller/sorter hvor frugten er lille og som først skal høstes om et stykke tid (f.eks. Elstar, Junami).

Ferieafvikling:

- Hanne Lindhard: uge 33

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@hortiadvise.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 23 82 63 47
hlp@hortiadvise.dk